

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za izposojnino celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 1378

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 1378

NO. 185. — STTV. 185.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

ANGLESKE OBLASTI SO ZAPRLE MAHATMO GANDHIJA

Z ARETACIJO INDIJSKEGA VODITELJA SE JE ZAČELA NOVA FAZA GIBANJA ZA PROSTOST

Aretacija se je završila v mestu Jalapuru. — Aretiran je bil na temelju postave iz leta 1827. — Angleži ga bodo držali v ječi toliko časa kot se jim bo zdelo potrebno. — Mohamedanci se ne strinjajo z Gandhijevimi metodami.

BOMBAY, Indija, 5. maja. — Kar so že več tednov pričakovali, se je danes zgodilo. V Jalapuru je bil aretiran voditelj indijskih nacionalistov Mahatma Gandhi. Aretiran je bil na temelju postave iz leta 1827, ki dooloča, da ima vlada pravico imeti voditelje indijskega nacionalističnega gibanja toliko časa na varnem, dokler se ji zdi potrebno.

Malo pred aretacijo je govoril Gandhi na nekem zborovanju žensk v Suratu.

V mestu Poona, kjer je močna angleška posadka, se je završila velika eksplozija. Šest oseb je bilo usmrčenih.

V splošnem vlada v Indiji mir.

SUKKUR, Indija, 3. maja. — Znani voditelj konservativne skupine mohamedancev, Ma-Jinnah je pozval na moslemki konferenci svoje pristaše, naj opuste metode in politiko civilne nepokorščine, češ, da so te metode brezpametne in nepraktične.

BOMBAY, Indija, 3. maja. — Tukajšnji odsek evropske zveze je pisal guvernerju Sir Fridericku Sykesu, naj zavzame odločnejše stališče proti vsem kršilcem postav.

KALKUTA, Indija, 3. maja. — Parada, ki je bila vpriporjena na čast bivšemu speakerju indijske zakonodajne skupščine, V. J. Patelu, je dala povod novim nemirum. Policija je parado prepovedala, toda demonstranti niso vpoštevali tega povelja. — Policija je napadla demonstrante s palicami in jih več težko poškodovala.

AMRITSAR, Indija, 3. maja. — Danes je bil tukaj aretiran dr. Kitchlow, predsednik sprejemnega odbora lahorskega kongresa, ter obtožen veleizdaje. Policisti so morali splezati preko obzidja njegovega posestva, da so prišli do njega.

OBTOŽENCI SO PREKLICALI PRIZNANJA

Hrvatje, ki so obtoženi veleizdaje izjavljajo, da so bili v zaporu podvrženi nečloveškemu mučenju.

BEograd, Jugoslavija, 3. maja. — Proces proti dr. Vlado Mačeku in trindvajsetim soobtoženim se nadaljuje.

Državno pravništvo jih joči, da so nameravali z bombami pogrniti v vlak, s katerim se je vrnila hrvatska večnostna deputacija v Beograd.

Ko je državno pravništvo predložilo njihova "priznanja", so vsi obtoženi izjavili, da so bila priznanja izsiljena iz njih potom nasilnih metod.

V ječi so morali spati na vlažnih tleh, ter so živeli več mesecev ob samem kruhu in vodi. Policisti so jih bili s pestmi mandrali z nogami ter jih obesili za pete.

Nikako čudo ni, če so v takih očiščinskih priznanih svojo krivdo. Zdaj so pa vsi rekli svoja priznanja.

200 RIBIČEV ŽRTEV TAJFUNA

500 čolnov je bilo uničenih v Odomari zalivu. Škoda znaša dva in pol milijona dolarjev.

TOKIO, Japonska, 3. maja. — Nekaj dvesto japonskih ribičev je umrlo v nenadnem tajfunu, ki je uničil petsto ribiških čolnov od skupnega števila dveh tisoč. To se je zgodilo včeraj med otokoma Sakalinom in Hokaido. Škoda cenijo na dva in pol milijona dolarjev.

Poročila na Rengo brzojavne agencije pravijo, da so 94 trupel že našli, da pa jih še vedno pogrešajo več kot sto.

Ker so jih zvalele velikanske množice slankov, je odšlo nekako 10.000 ribičev na morje iz Odomari zaliva. Večina moškega prebivalstva mesta je bila na čolnih. Tajfun je udaril z velikansko naglico. Nekateri čolni so se hitro potopili, drugim pa se je posrečilo priti v zaliv.

Tekom viharja se je odtrgala zemlja nad mestom in pokopala dvesto domov.

Reševalci, ki so delali na majhnih parnikih in čolnih, so rešili več kot dvesto ribičev.

ROCKEFELLER JE ČESTITAL MATERI JONES

Dober človek je, — je rekla mati Jones o svojem prejšnjem sovražniku. — Dobila je brzojavno čestitko.

WASHINGTON, D. C., 3. maja. — John D. Rockefeller mlajši, katerega je z njegovim očetom vred najbolj trpko napadla mati Jones, prijateljica premogarjev, je poslal brzojavno čestitko stari ženski ob priliki njenega stotega rojstnega dne.

Pred šestnajstimi leti je mati Jones strogo obsodila oba Rockefellerja, potem ko so se stražniki Rockefellerjevih rogov spopadli s stavkarji ter je bilo ubitih dvajset mož in enoindvajset žensk.

Alečja mati Jones o tem času je imela za posledico, da so jo takoj vtaknili v ječo.

Brzojavka mlajšega Rockefellerja se je glasila:

Mati Jones:
Silver Spring, Md.,
via Washington, D. C.

Sprejmite moje prisrčne čestitke ob priliki stote obletnice vašega rojstva. Vaša lojalnost napram dolžnostim, je bila inspiracija za vse, ki so vas poznali. Naj bi ostali še nadalje zdravi in srečni.

John D. Rockefeller, ml.

Ko je mati Jones prebrala brzojavko, je rekla:

— Prokleto dober šport je. Nabila sem ga dostikrat, a sedaj sva sklenila mir.

*

Maja meseca leta 1914 je mati Jones obrazložila svoje nazore glede coloradske stavke v registriranem pismu, naslovljenem na John D. Rockefellerja, ml. Vrnjeno je bilo neodprto s pripombo: — Ne sprejemam!

Ob onem času je izjavila mati Jones:

— Komaj sem gojila upanje, da bo mlajši Rockefeller poslušal prošnje trinosemdesetletne ženske, ki je dajala vse svoje življenje interesom naroda, katerega je izkoriščal.

Brez dvoma je sklenil vrjeti svojim uradnikom v Coloradu, ki so kršili državne postave ter izzvali konflikt, ki so kršili pravice moža. Pri preiskavi, ki se je vrnila pred

LA GUARDIA SE ZAVZEMA ZA DOBRO PIVO

Nabiral bo podpise ter izsilil glasovanje. — Dyer, oče predloge, pa sveduje čakati, dokler ne bo poročala Wickershamova komisija.

WASHINGTON, D. C., 3. maja. — Kongresnik La Guardia iz New Yorka je vložil v poslanski zbornik predlog, naj justni komitej preneha nadalje razmišljati o Dyerjevi predlogi.

Kongresnik Dyer iz Missourija je namreč vložil predlogo, ki ima namen izvesti pivo s 2,75 odstotka alkohola iz prohibicije. Predloga je bila izročena justnemu odseku, kateremu pripadala tako Dyer kot La Guardia.

Soglasne s pravili, mora biti predlog odobren od večine, to je od 218 poslancev.

Dyer pa je izjavil, da smatra za boljše, če se čuka poročila Wickershamove komisije, katero je imenoval predsednik Hoover, predno se vzporedi poskus, da se spravi predlog iz justničnega komiteja.

Študentski republikanec Sparks iz Kansasa, ki je tudi član justničnega odbora, pa je objavil danes, da bo v svojem odseku predlagal, naj se odkloni vse predloge, ki imajo namen preklicati 18. amandment ali pa omiliti Volsteadovo postavo.

Sparks je izjavil, da se bo izrekel justni komitej, ki je imel še dosti javnih zaslišanj, proti predlogu mokačev.

Predsednik Graham, mokač, je izjavil, da ni vrjetno, da bi ugledno poročilo o predlogah, ker imajo sili sili v justničnem komiteju večino.

zvezno komisijo za industrijalne odnose je januarja leta 1915, sta se sestala mati Jones in Mr. Rockefeller. Ko jo je videl, se je dvignil proti njej ter ji rekel:

— Zelim, da bi prišli v moj urad ter mi povedali vse, kar veste glede položaja v Coloradu.

— Well, to je lepo od vas, — je odgovorila. — Vedno sem trdila, da ne veste, kaj počenja plačanci tam zunaj ter si lahko predstavljam, da sem vas napačno sodila.

Dva dni pozneje pa je mati Jones izpremenila svoje nazore.

ČANG KAJ ŠEK PROTI VSTAŠEM

Nankinški vrhovni poveljnik bo načeloval armadi, da porazi Jena, ker so se mirovni predlogi izjalovili.

SANGHAJ, Kitajska, 3. maja. — Nankinška poročila izjavljajo, da je Čang Kaj-Šek prevzel vrhovno poveljstvo nad kaznilno ekspedicio proti severnim "vstašem".

— Pričakuje se, da se bodo večje vojaške operacije kmalu pričele, — se glasi v poročilih. — Čang Kaj-Šek bo kmalu odrinil proti severu.

Objavo, da je skupina severnih civilnih in vojaških voditeljev sklenila proklamirati novo vlado severne Kitajske, je označil Wang, zunaj minister v nankinški vladi, kot "odprto vstaje".

Wang je rekel, da se bo nacionalistična vlada lotila vojaške kampanje, da uniči te vstaše ter zaseže zopet ozemlje, v katerem sedaj nastopajo.

Wang je rekel, da bo Kaj-Šek najbrž v par dneh odšel v Šantung, da prevzame vrhovno poveljstvo nad nacionalističnim vojaštvom, ki se še pomika proti Peking.

Poročila iz Hankova pa izjavljajo, da si nankinška vlada prizadeva podkupiti severne voditelje ter jih odstaviti stvari severnih vojaških poveljnikov.

MORROW OBJAVIL KANDIDATURO

WASHINGTON, D. C., 3. maja. — Poslanik Morrow je izjavil, da se bo pri primarnih volitvah dne 17. junija potezal za republikansko senatno nominacijo.

V kratkem bo govoril v New Jersey ter pojasnil svoje stališče napram prohibiciji.

FRANCOSKI PREDSEDNIK ODPOTOVAL V ALŽIR

TOULON Francija, 3. maja. — Predsednik francoske republike Doumergue, je odpotoval danes na krovu parnika "Duquesne" proti Alžiru, kjer se bo udeležil praznovanja stoletnice osvojitve te dežele.

Svečanosti bodo trajale več dni in jim bo Doumergue predsedoval.

INDUSTRIJALCI NASPROTUJEJO ZAVAROVANJU

Industrijalci, ki zborujejo tukaj, strogo obsojajo senat, ker je sprejel take "nestrokovnjaške" metode.

ATLANTIC CITY, N. J., 3. maja. — Konvencija zveze izdelovalcev je sprejela resolucijo, v kateri obsoja penzijske zaostarele kot "socialistično navlaško".

Take penzijske, — se glasi naprej v resoluciji, — so breme za industrijo, davek na varčevanje in usodepolne za inicijativno in neodvisnost.

Izdelovalci so poslušali nagovor prejšnjega guvernerja Stokesa. Napadeli je senat Združenih držav, da je nastopal "nestrokovnjaški", ko je razmišljal petnajst mesecev o tarifu Stokes je rekel:

— Če bi trgovec potreboval toliko časa, da reši svoje probleme, bi bil kmalu bankrot.

Stokes je proslavljal predsednika Hooverja, ker je sklical industrijalne, trgovske in delavske voditelje po zadnjem kravalu na borzi.

Stokes je rekel, da je predsednik vpriporil to akcijo, ker ni zaupal kongresu. Obžaloval je "socialistične tendence", ki so se pojavile, ko so nekateri govorniki nasprotovali potrjenju vrhovnega sodnika Hughesa.

Amerika bo postala tako despotična kot Rusija, ko bo izgubilo najvišje sodišče polnomoč, da proglasi neustavnim ukrepe kongresa. Stokes je napadel tudi senat, ker je zavzel baje diktatorske pravice. Rekel je končno o njem:

— Senat ni več svetlobo konstruktivnega državljanstva, pač pa velika preiskovadna porota.

Poličijski načelnik kriv.

CHICAGO Ill., 3. maja. — Peter Oszakovski, policijski načelnik predmestja Niles, je bil danes spoznan krivim v zveznem sodišču, da je podkupil dva prohibicijska agenta. Brač policijskega načelnika ima namreč obsešno krčmo, katero so obiskali prohibicijski agenti. Policijski načelnik je nato podkupil oba agenta, naj molčita o stvari.

PRIPRAVE ZA REVOLUCIJO NA ŠPANSKEM

Slavni španski pisatelj Unamuno je ostro napadel kralja ter zahteval, naj takoj odstopi.

MADRID, Španija, 3. maja. — Sem je dospel dne 1. maja slavni španski pisatelj in revolucionar Miguel Unamuno. Sprejela ga je silna ljudska množica ter ga navdušeno pozdravila.

Zvečer je govoril v Atheneum klubu pred 3000 poslušalci ter pozival mladino, naj strmoglavi kralja in njegovo ministere. Navzoče je pozval, naj gredo na ulice ter naj prično revoltirati. Dasi je bilo v dvorani dosti policistov, se ni nihče drznil nadlegovati svetlega revolucionarja.

Proti večeru je prišlo do vročih spopadov med policijo in študenti, ki so razobesili z univerze rdečo zastavo. Nato so poglasili profesorji in študentje štrajk.

Ko so nato pričeli paraširati po ulicah, se je vnel med njimi in policijo boj, v katerem so igrali vlogo revolverji in krepelci in drugo orožje.

Unamuno, ki je živel tekom Rilverove diktature v izgnanstvu, je izjavil, da smatrajo vsi napredni Španci kralja za nepotrebno in nezmožnega.

PLAVAJOČA MINA V BLIZINI STOCKHOLMA

STOCKHOLM, Švedska, 2. maja. — Veliko mino, ki je ostalek svetovne vojne, so videli plavati v bližini švedskega svetilnika v Baltičkem morju, ravno izven Stockholma. Obveščeni bili vsi parniki v bližini.

CASOPISJE SLAVI VOJVODO IZ CONNAUGHTA

LONDON, Anglija, 2. maja. — Večina angleških listov je objavila uredniške članke, v katerih so proslavili vojvodo iz Connaughta, strica kralja Jurija, ki slavi svoj osemdeseti rojstni dan. Listi so sponinjajo njegove javne službe v številnih delih imperija vključno njegove službe kot generalni guverner Canade.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRA H PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.30
"	2500	\$ 46.90	"	500	\$ 16.80
"	5000	\$ 91.00	"	1000	\$ 27.40
"	10,000	\$ 181.00	"	2000	\$ 54.25

IZPLAČILA V DOLARJIH:

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih.

MUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Barclay 0380

PRAZNOVANJE 1. MAJA V NEW YORKU

Dasi se se oblasti bala velikih nemirov in izgrediv, so se vse demonstracije mirno vršile in končale.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 19th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Ca celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
in Evropi	Za tuzemstvo za celo leto	\$7.00
in Evropi	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelja in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovesti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovne.

"GLAS NARODA", 216 W. 19th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

O SUŠI IN MOKROTI

Ena najmočnejših organizacij v Ameriki je Antisalarška liga, ki ima vsepovsod razširjen svoj vpliv, ter ima tudi večino kongresnikov pod svoj komando.

Kandidat, ki javno in odločno nastopi proti nji, ima le malo prilik, da bi izvoljen.

Če je pa izvoljen, mu je kmalu vse delovanje onemogočeno in mora biti neprestano v strahu za svoj stolec.

Ker so ameriški politiki precej prožni in se hitro vzivajo v razmere, se zaradi ljubelega miru navidez uklonijo Antisalarški ligi ter v javnosti tročijo v njen rog, dočim se v privatnem življenju kaj malo brigajo za njene dolžbe in zahteve.

In tako se je zgodilo, da se je pojavila v Washingtonu posebna vrsta narodnih zastopnikov, ki se v privatnem življenju ne branijo božje kapljice, v javnosti so pa navdušeni "suhači", da ga jim zlepa ni para.

Ti ljudje izdajajo za narod postave, istočasno pa se postave na nesramen način kršijo in ignorirajo.

Družba, ki si je nadela nalogo odpraviti osemnajsti amendment, ima v svojih seznamih imena vseh teh ljudi in jih je hotela objaviti, toda senatni odbor, ki preiskuje delovanje organizacij, ki nasprotujejo prohibiciji, ni objave dovolil, češ, da je privatno življenje privatna zadeva vsakega posameznika.

Prohibicijska postava postaja vsak dan bolj ostra. Sprejet je bil naprimer Jonesov zakon, ki označuje slehernega, kateri krši prohibicijsko postavu za zločinca ter določa za take osebe kazen do petih let ječe in do deset tisoč dolarjev globe.

Ali je ta postava veljavna samo za reveža ali tudi za člane kongresa?

Znana stvar je, da kršijo prohibicijsko postavu številni kongresniki, visoki vladni uradniki ter celo sodniki, ki se ne strinjajo s takozvanim "plemenitim eksperimentom".

V kongresu so ljudje, ki licenčno zavijajo oči ter kličejo Boga in peklo za pomoč, ako kdo le z besedico omeni kaj, kar ima več kot pol procenta alkohola, v svojih stanovanjih in prijetnih klubih se pa kosajo, kateri bo več žganja in vina popil.

Korakajo pod krinko kreposti, pri tem pa dajajo bas mladini najslabši vzgled. V slednjem bi nič ne škodilo, če bi objavili njihova imena, da bo vsaj javnost vedela, s kom ima opravka.

Zopet velik požar v Beli Krajini.

Metliška gasilci si še niso dobro odpočili od naporov pri grozovitem požaru v Zaluki, ko je 12. aprila gasilski alarm zopet dvignil iz postelje vse Metličane.

Gasilski trebentec Ivan Skof ml. se je davi okrog pol 3. zbudil in na pomočjo elektrone centralne opazil dim rdeč katerim je že žvilgal droben plamen. Pohitel je na žrbi in močni alarmi klicali so se razlegali po Metliki. Gasilci so bili prav hitro pri elektrarni s svojo motorno brigado, a pr. gorila so bili na delu tudi še gasilci iz Rosalnice, ki so kot sosedje prvi opazili požar in prihiteli s svojo ročno brigado takoj na pomoč.

Številna elektrarna se je že rušila. Motor in dinamo sta bila popolnoma razbita. Ko je dospela motorna brigada, so metliški gasilci takoj pri gasilščini pripeli na to napeljavno črto gasilcev iz Rosalnice in s svojimi črtnimi električnimi napravami, ob prvi uri je motor

ka ogenj pogasil. Orožniki iz Metlike so privajali ljudi k reševanju, da se reši, kar je še mogoče.

Uspešnemu delu gasilcev velja zahvala, da škoda, ki jo cenijo na 80.000 Din, ne še večja. Saj bi bil sicer zgorel tudi mlina in žaga, a se je čisto ohranilo. Popolnoma pa je pogorelo poslopje elektrarne s stroji in to sedaj Metlika brez luči.

Metliško elektrarno sta pred dobrimi leti ustanovila Ivan Nemanic in žiga Hanzel. Slednji pa je mesto družabnika odstopil Mirku Markarju, a tudi ta je kmalu dobil namestnika v osebi Popoviča iz Vinomera. Pridružil se je še Šuštič, toda zaradi nakupa že starih strojev je podjetje precej pešalo. Naposled je Hipotekarna banka, ki je dala posojilo, primorana prevzeti elektrarno, ter jo je prodala sedanji lastnici Terzijem Nemanicem.

Elektrarna je bila zavarovana pri Jadranski zavarovalni družbi in je škoda krita z zavarovalnico.

NAJCUDOVITEJŠA REVOLUCIJA VSEH ČASOV

Indijo poznamo malo. Ne zavedamo se, da se bori v Indiji 300 milijonov modernih sužnjev že dolgo vrsto let za neodvisnost. In nacele te ogromne množice po svobodi hrepenečih Indov je postavila usodo moža, v katerem mnogi že zdaj vidijo drugega Meslo. Samo ljudstvo v Indiji rabi pravi Mahatma, kar pomeni Veliki duh. Mirne, zamišljene, čiste, nizke, šibke postave, košen obraz z velikimi, vstran strlečimi ušesi, to je idejni vodja 300 milijonov sužnjev v Indiji. Nosi rasevinasto obleko z belo čepico in hodi bos tako, da bi ga lahko primerjali z modernim Kristom. Je samo rože in saje, piše samo vodo, spi malo in se to na tih, dela pa brez prestanka. Zdi se, da njegovo telo teče sploh nima. Star je zdaj 61 let.

Svojo globoko pobožnost, ki ga je vrnila in ohranila Indiji po večletnem bivanju v Angliji, je imel globoko ukoreninjeno že doma. Z med juridičnimi študijami je spoznal o velikih činih. In pri ljudeh, ki jih je določila usoda za velike čine, je navadno res potreben impulz od zunaj. Gandhiju je dala ta impulz potovanje v Kapstadt. Tani je bil prvi izročil milosti in ne-milosti angleškega kolonialnega režima in sklenil je stopiti kot svet pred Indijo, katere Evropa noče ali pa ne more razumeti. Gandhi, mož s fakultetno izobrazbo, katero je dobil na angleški univerzi, formulira svojo verzijevodjo in postavi nepremisljivo mejo med seboj in belo raso. Pridruži se tudi starinjskemu čedenju malikov, ureditelj družbe po kastah in kultu kave. Seveda je njegovo stališče prosvetljivo. Gandhi nam skuša po evropsko pojasniti, da je njegov kult živali prav za prav samo drugače izražen Kristov evangelij: — Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe — a vse, kar na zemlji živi, je tvoj bližnji. Ne nauk kot tak, temveč strogo izvajanja praksa je postavila Gandhija v središče verske Indije.

Pacifist se človek menda rodi, kakor se rodi umetnik, učenjak ali državnik. Mirni bojkot vsega angleškega — sol, sodnih dvoran, manufakturnega blaga, soli itd., to je Gandhijev program. Indija naj se potegne vase in gre Angliji s poti. Gandhi dela bistveno razlika med nepokorščino in pasivnostjo. Pasivnost molči in se ogne, nepokorščina pa odgovori in reagira z dejanjem, ki se navadno izpremeni v nasilje. Anglija s svojimi beefsteaki in sportom je zelo težko opazila odtok te etike. Poleg tega se je čutila gospodarsko resno ogrožena. Slo je za veliki trg angleškega blaga, za velike plantaže brez delavcev, za milijone delovnih sil in investiranja kapitala. Kratka z neizmerno bogato Indijo. In zato je Anglija spregovorila.

Ker mnogo ne govori, ker je rezervirana in ker ima poseben smisel za humor, je spregovorila istega dne, ko je začel Gandhi praktično izvajati pasivnost. To je bil dan splošne pobožnosti v celi Indiji, 6. aprila 1919, dan molitev in posta. Procesija je trajala do 13. aprila, kajti bil je praznik. Zgodovina je v tem primeru znova pokazala, da vladna moč ne zna zažeti spontanega pokreta. V Ambritsaru je potisnila vladna vojska

sveto procesijo z ženskami in otroci v tesno ulico in jo začela iz zraka bombardirati. Gandhiju pa niti na misel ni prišlo izvajati iz tega posledice, ker je dobro vedel, da je treba vsaki veliki ideji doprinesiti žrtve. Te teže se je držal prav za prav do zadnjega. Leta 1922 je šel skoro prostovoljno v ječo, da bi tudi sam doprinesel veliki ideji osvobodjenja Indije žrtve.

Ko je Anglija dosegla svoj cilj, si je skoro z nerazumljivo kretnjo umila roke in obleka smoking uglasjenega gentlemana. Obravnava je bila po svoji obliki zopet dostojna tradiciji o angleški uglasjenosti. Za sodnika je bil določen plemeniti mož Mr. Bromfield, ki je napravil istega dne angleški vladni mnogo napak, kakor pravi R. Rolland. V uvodu je dejal, da je najtežja naloga, kar jik je imel kdaj sodnik, izreči pravično obsodbo. — Obrnjen h Gandhiju je pripomnil, da ga smatrajo za moža visokih ciljev in plemenitega značaja in celo za svetnika tudi oni, ki se v politiki z njim ne strinjajo. Prosil je občoteno, naj mu sam svetuje, kakšno kazen bi mu odmeril. Resno ali v šal, to se ne ve, ga je vprašal, če bi se mu 6 let ne zdelo predolgo. Gandhi je prišel iz ječe poldrugo leto po boleznih. Bil je strahovito izčrpan. Od tistega časa, od leta 1924, se je marsikaj izpremenilo. Program pasivnosti se je umaknil programu nepokorščine, ki se kaže v kršitvi zakonov. Pokret v Indiji je postal tako revolucionaren.

Mahatma Gandhi je prispeval končno po mnogih naporih dne iz svojega samostanskega sedeža v Ahmedabadu k morju v Bombayem zalivu. In ko je dosegel morje, so videle solarne v Dandi začel najcudovitejšo revolucijo v zgodovini. Po dolgih molitvah je odšel Mahatma v spremstvu svojih pristašev k morju, da prične s svečanim verskim obredom pridobivanja soli iz morske vode, soli, ki je v Indiji državni monopol. Katere pridobivanje in prodaja pomeni torej kšitev zakona. Neznaten prestop, a vendar kršitev zakona, odpor proti osvetoženi vladi. Gandhi noče nič drugega, nego pokazati svoje zaničevanje. On boče nikomur storiti nič zalega, ker je v svoji orientalski psihologiji prepričan, da tudi to zadostuje. Angleže je treba v Indiji bojkotirati in to je vse.

Takole opazuje strudnik londonskih "Times" v Dandi prizor, ko je Gandhi prišel svoje kampanje državljanske nepokorščine:

Mahatma Gandhi je prekršil odredbe indijske vlade o pridobivanju soli v nedeljo 6. aprila ob 6.30. Stiri ure poprej se je spustil po stopnicah svojega bivališča med množico privržencev, ki so se zbrali čez noč in prebili celo uro pred svitanjem v molitvah in prepevanju narodnih pesmi. Bilo jih je do 4000. Gandhi je stopil v kopanih hlačah prvi v morje in je nekaj minut plaval. Potem je hodil s svojimi strudniki po pesku ob vodi. Točno v trenutku, določenem za začetek državljanske nepokorščine v vsej Indiji, so spremljevalci opozorili Gandhija, da je napočila odločilna ura. Gandhi se je sklonil, nabral je prgišče peska in slane vode ter

se vrnil smeje v svoje prebivališče. Veliki čin je bil storjen, vsaj iz tehničnega vidika, ker je pridobil sol proti zakonu o solnem monopolu.

Kmalu je odšlo 82 prostovoljcev v bližnji zaliv, kjer je soli v morski vodi več, nego na obali. Priglasili soli, katero je pridobil Gandhi, so izdrazili za 32 funtov sterlingov. Ta čas so hodili Gandhijevi pristaši po obali sem in tja. Političnih demonstracij ali izgrezov ni bilo. Nikjer ni bilo videti nobenega stražnika in po mojih informacijah je bilo izdane povelje, naj policija ne nastopa. Mučeniki so torej opravili svoj posel brez muke, če ne računamo pripravljalnega solca in slane vode. Ves prizor je bil neutinkovit, otroci in zelo prisiljeni.

Jasno je, da zavisi učinek take akcije od osebnosti dotičnega, ki je vodi. Če bi začeli vsi Indijci odklanjati monopolno sol in nehali plačevati državne davke, če bi nehali izpolnjevati odredbe vlade in njenih organov, bi morala pešice Angležev v Indiji hitro pobrati sila in kopita, sicer bi bila srta v prah. Tak rezultat Gandhijevе revolucije je bil pa tudi najboljši dokaz, da je Indija zrela za popolno neodvisnost, to bi bil triumf njenega narodne kulture.

Toda zaenkrat se ni nobenih znakov, da je to splošen pokret v Indiji. Gre samo za Gandhijev sektor ali versko šolo, ki aplicira njegov novi zakon. Indija sicer časi Gandhija kot svojega svetnika in ga posluša, je pa slaba, kakor so pač slabi ljudje napram verskim dogmam in predsodkom. Domači funkcionarji so odlagali ob Gandhijev peti svoje funkcije, a so jih zopet prevzeli čim se je prorok oddaljil od dotičnega kraja. Angleži so zavzeli napram početju tega originalnega revolucionarja edino pravno stališče. Ignorirajo ga, kolikor se da, in kaznujejo samo v najnujnejših primerih in zelo obzirno, da bi ne delali mučnikov, kajti mučeništvo je v Indiji še vedno največja slava in najbolj nalezljiva bolezen. Menda je usoda sama na strani Angležev. Da je dala Indiji revolucionarja Leninovega ali celo Stalinovega kova, bi bil revolucionarni orkan že davno odpihal angleško nadvlado iz te bogate dežele.

Lz Slovenije.

Ponovna obsodba Rudolfa Kovača.

17. aprila se je pred malim senatom okrožnega sodišča v Mariboru vršila nova kazenska razprava proti 10. januarja t. l. na 15 let težke ječe obsojenemu devljarskemu vajencu Rudolfu Kovaču iz Studencev. Ponovna razprava se je vršila po odredbi stoja sedmorice v Zagrebu na pritožbo po zagovorniku dr. Snuderlu proti sestavi senata patih sodnikov, ker je bil obsojenec za časa storjenega dejanja še nedoloten. Kakor poročano, je Kovač dne 24. septembra s sodelovanjem Rudolfa Mohorka, ki je pa pobeznil in ga dosedaj še niso izsledili v roparskem namenu na cesti od postaje Sv. Lovrenca na Pohorju do Device Marije v Pušavi, napadel posestnika Jakoba Črešnika in Jakoba Viemana, ki sta se s 25 tisoč dinarji vračala z živinskega sejma v Mariboru in da je 8. oktobra lani na cesti pri Kamnici proti Sv. Križu umoril s sejo v Maribor se vračajočega posestnika Rudolfa Kancelerja od Sv. Križa. Doim je Kovač pri prvi razpravi oče odožliti trdovratno zanikal, je zdaj odkrito priznal, da je pri poskusnem roparskem napadu na Črešnika in Viemana soudeležen, da pa ga je k zločinu nagovarjal pobegli Mohorko in da se je pri napadu obeh kmetov lotil samo s pestmi, doim je bil napadalec z nočem Mohorko. Krivdo na roparskem umoru Rudolfa Kancelerja je odločno zanikal tudi zdaj. Glede na to, da ni bilo pričakovati nobenih odkritij, priče niso bila zaslišane in so se izpovedi samo čitale. Zelo zanimiva je borba med obtoženim zagovornikom dr. Severjem, ki sta z jedrnatimi jurističnimi in psihološkimi argumenti zastopala svoji tezi glede krivde in nekrivde. Posvetovanje senata, ki je obstojali b sodnikov Posega, Mikloša in Tombaka, je trajalo izredno dolgo. Krivdarec senata se je glasil, da je Rudolf Kivač kriv obeh zločinov in je bil obsojen na 14 let težke ječe, plačati pa mora 2500 Din odškodnine dedičem umorjenega Kancelerja.

Obsojen je bil tudi na povračilo vseh sodnih stroškov in taks. Obtoženec zagovornik dr. Snuderl se je zaradi previsoke odmere kazni pritožil.

NAZNANILO

S tužnim srem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je po dolgi in mučni bolezni, predvidena s sv. Zakramenti mirno v Gospodu zaspala naša nepozabna mati

Katarina Zadnik

Stara je bila 74 let. — Umrla je dne 4. aprila 1930 v Ribnici na Dolenjskem. Pogreb se je vršil iz hiše št. 23, Ribnica dne 6. aprila 1930.

Pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Zalujote ostali:

ANDREW ZADNIK, sin
11821 Parnell Ave, Chicago, Ill.

JOSEPH ZADNIK, sin
R. F. D. 3, Smithport, Pa.

FRANČIŠKA poročena PETEK, hči
Ribnica na Dol., Jugoslavija

O rednem štedenju.

Redno štedenje je najboljša zavarovanje proti posledicam slabih delavskih razmer. Oni, ki so v času obilnega zaslužka štedili, so polagoma stvorili sklad, iz katerega lahko črpajo kadar nimajo dela.

Redno štedenje je velikega pomena za delavca, ki ima drugega dohodka kot plačo za delo svojih rok. Zato bi moral majhen del te plače prihraniti za bodoče potrebe.

Naša banka pomaga v znatni meri vsem, ki hočejo štediti. V prvi vrsti pazi na to, da je denar naložen sigurno in tako, da ga vagatelj lahko vsak čas zopet dvigne. Nato plača obresti po 4% na leto, pričenši z vsakim mesecem. To je najboljša obrestovanje, ki se ga more sedaj pričakovati za sigurne hranilne vloge.

Vlagatelji izven New York-a nam pošljite denar najprej pravneje po Postal Money Order ali Bank Draft.

Od naših rojakov v Kanadi sprejemamo tudi Money Orders, Drafts in gotovine v KANADSKIH DOLARJIH ter iste v polni vrednosti v ameriških dolarjih vpisujemo v vlozice knjižice.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
NEW YORK, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

— Zakaj pa nosiš pentljo na prstu? — si vprašali rojaka.

— Veste stvar je taka, — je odgovoril, — jas sem precej pozabljiv, zato mi je pa žena napravila pentljo na prst, da ne bom pozabil oddati njenega pisma.

— No, pa si pismo oddal?

— Ne.

— Zakaj pa ne?

— Ker mi ga je žena pozabila izročiti.

— Ta stroj opravlja delo desetih ljudi, — je rekel predavatelj. — Tako izborna funkcijonira kot da bi imel človeško pamet.

— Nak, pameti pa že nima — je zamrmral nekdo med poslušalci. — Če bi imel pamet, bi ne delal za deset ljudi.

Španskega kralja se je začel majati prestol.

No, če ne bo drugače, bo pa poročal šla in kopita ter se izselil. Z denarjem, ki si ga je nagrmadil tekom svojega vladanja, bo prav lahko preživel ostanek svojega življenja v kakem francoskem letovišču.

Francoska republika se ne brani odstavljenih monarhov. Če imajo denar, seveda.

No, denar pa imajo brez izjeme vsi, kateri vladajo narodom.

Komaj se je končala v Londonu konferenca, koje cilj je bil zmanjšanje oboroževanja na morju, so že začele veseliti tekmovalci, katera bo zgradila več križark.

Posebno Italija in Francija sta nenasitni v tem oziru.

Italija namerava zgraditi devetindvajset novih bojnih ladij, doim hoče imeti Francija dvestotisoč ton več mornariške tonaže kot je ima Italija. Kako se bo ta spor končal, bo pokazala bodoča vojna, katero sta napravili Liga narodov in Kelloggova pogodba za nekaj nemogočega.

Novi angleški poslanik v Washingtonu bo importiral iz Anglije precejšnjo množico alkoholnih pijač.

Ostali prebivalci Washingtona so pa bolj praktični. Iz Anglije importirana pijača je precej draga. Zato se rajši zadovolje z domačim produktom, ki je v gotovih ozirih istako dober.

Postenost marsikatero ženske je podobna nezastraženi dragocenosti. Samo zato ni ukradena, ker ni nobenega tatu v bližini.

Pomagajte mi, — je rekel berač. — Dajte mi kaj vboigame. Poročen se in sem nekoč živel v boljših razmerah.

— Dragi prijatelj, — mu je odgovoril zakonski mož — vsak prav vsak, ki je poročen, je živel nekoč v boljših razmerah.

Londona konferenca, koje cilj je bil onemogočiti bodoče vojne, se je razšla.

In tako je zavladal začasen mir, že vsaj v Londonu.

O sodniku Oliveru Wendellu Holmesu, ki je član zveznega najvišjega sodišča, se glasi, da ne pripada nobeni stranki.

V Ameriki bi bilo dosti boljše, če bi bilo več takih sodnikov.

Neki časopis je ugotovil, da so mesta, iz katerih prihajajo suhaški narodni zastopniki, skrajno mokra.

S tem je potrjeno le splošno znano dejstvo.

Neki znani evropski žurnalst, ki se mudi v Ameriki, je rekel, da ne bo Poljska nikdar pozabila predsednika Wilsona.

To je umevno. So pa še druge države na svetu, ki ga ne bodo takoj kmalu pozabile.

Naprimen Nemčija.

Angleške oblasti so dale zapretili indijskega voditelja Mahatmo Gandhija.

S tem je napovedala Anglija boji tristo milijonov duš broječemu indijskemu narodu.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KLAMASTI TONA

Pred kačo je sedel v orehovi senci, predse je zija in predarno pihal. Da mu je šlo pijanje laže od rok, je v ustih nekaj čit, in da je čit blahtnejši in okus, ga je po malem zamakal iz steklenice, ki jo je skrival v notranjem kupa.

Pa jo je skrival ne zaradi ljudi, nego iz navade.

Odkar sta mu umrla oče in mati, je bil sam svoj gospodar. Pa ni bil vajen, da je sam svoj. Nego je bil vajen, da sta komandirala stara dva, in sta ga komandirala tako: oče je sedel na čevlarskem stolu pa ga je vsak hip poklical. Pa ga ni nikdar poklical z drugo besedo, nego je vanj vrzel knjižo. Maki pa je od jutra do večera nanj regljal in oba sta ga zmerjala, da je klama. Pa je bil fant resnično klama, toda je bil njun sin in ni bil sam kriv, da je kar je.

Sedaj ga stara dva nista več komandirala, nič več ni oče vanj metel knjižo, nič več ni mati nanj regljal, je po vajeni žganje te še hodi. Bil ga pa je sam, pa je skrival knjižo in se zato, da ga ne bi videla stara dva. Nekaj mesecev sta bila še mrtva, da se jih je bal, da bosta iz katerega kota ali izza vogala nanj zaropotala.

Sedel je klamasti Tona pred svojo kačo in gledal tja v beli dan, od je zasledil: po cesti krevlja stari Juhata, po svojem poklicu berač!

Pa se je klamastu v zaspenih morganah zbudila misel: ali ni bil onega dne on dan pravil, da je stari Juhata umrl?

Klamasti Tona je zmalaj glavo in pljunil predse. — Juhata! — je zaklical.

Berač se je ustavil. — Jo! Ali si ti, klamasti Tona? Privrnil je glavo in stakal sedel na klop poleg klamastega.

Je klamasti dejal: — Saj si umrl, ali nisi? Onegavi one je pravil on dan, da si umrl!

Je zastokal berač: — Umrl, umrl, kakopak! Seveda sem umrl. Malo žganja mi dai, ki ti frakelj gleda izna lajba!

Klamasti je dal čudovitemu gostu frakelj in se nekoliko umeknil na klopi — nerodno je sedel z raven mrlja! Ni vedel, kaj bi, pa je vprašal. — Ali si nazaj prišel?

Je odgovoril Juhata: — Za pota me imajo na onem svetu, počito prenašam in komur je kaj treba, da mu jejo preskrbijo s tova sveča, kakšno klobaso za približek ali kakšno tobak. Le žganje se smem prinašati, žganja ne gledajo radi

tam gori. Pa si je privoščil še en požarek in mu ga ni bilo zavidati ob razmerah, kakršne so bile po njegovih besedah na onem svetu.

Klama mu ni branil požarka. Beračeve besede so mu zaprle sapo. Molči je. Potem je dejal: — Naša stara dva, ali si ju kaj videl na onem svetu?

Je odgovoril Juhata: — Videl videl! In te pozdravljata. Našo klamo si opec, sta dejala, kako se kaj sam komandira!

Klamastega ni kaj zveselila nepričakovana ta pošta od rajnkinih dveh roditeljev. Tesno mu je postajalo okoli srca in je vprašal: — Kaj pa kaj počenja stari? Je zastokal berač: — Kakor po navadi! Bolj slabo se ima. Škarpete krpa, če mu kdo katere prišle. Pa kopita krog sebe luča. Jeli se, da nima nikogar, da bi jih lučevali. Dejal je, da te hudo pogreša. Dejal je, da bo prišel nazaj. In pa žganja mu manjka, žganja!

Neprijetni občutki so se budili v klamastem Tonetu. Kaj, če se stari resnično vrne! To ne bi bila postena reč in po pravici! Ta misel ga je tako zmešala, da je pijunek požrl, čim p izpijunil. Zmalaj je glavo in je vprašal se no mater, kaj počno in kako se jim godi.

— Kakor po navadi, — je povedal berač. — Ves dan reglajo, pa jih nihče ne posluša. Dolgčas jim je. Radi bi prišli nazaj. Če bi vsaj kravo imeli, lahko bi si vsaki kaj kofeta skuhal — koj bi jim čas bil kraji!

Klamasti Tona je molčal. Predčudne misli, predčudni računi so se mu pahalji po glavi.

Berač Juhata pa je še pripovedoval: — Če bi stara dva kravo imela, mati bi se lahko skuhal kakšen kofe — očetu ni za kofe, materi pa je. Nekaj mleka pa bi lahko podeli, da bi stari imel vsaj za tobak in za kak požirek grenkega — kaj mamega bi se nemara dalo spraviti take robe noter konterbnt! Ja ja, nič nista preveč zadovoljni; rekla sta, da bosta nazaj prišla. Kar pripravi se!

Se ena slina je zgrešila svojo pot v grlo namesto na dan. Potem se je klamasti Tona zakregal na glas: — Kaj bosta hodila nazaj! Pogreb je plačen in sedmina tudi, oboje košta! Kajta je prepisana name, prepis košta! Kam bosta šla — v kajži ni prostora! Reci jima, da se bom oženil!

Berač Juhata je nagnil frakelj — prazen je bil, komaj eno kapljo je še ujel na jezik. Postavil ga je poleg sebe na klop in se pripravil, da vstane. — Ja ja, tako sta rekla, da bosta prišla nazaj, se prav knja bosta prišla. O ja, težko je na svetu! Bom pa sel in pozdravljen bodi, Tona!

Pa se je Tona hitro odločil: — Čukaj, sakropot, boš kravo vzel seboj, in je ženi starima, da čista sila in ne bosta silila razaji!

Stopil je v hlev in odvezal kravo in jo prignal. — Tukaj jo imaš, pa jo ženi! In jima razloži, naj ostaneta, kjer sta. Lahko je malo postrašil — tako jima reči, da ju bodo še šandarji prijeli, če pride ta nazaj!

Berač Juhata se je obotavljal. — Svoje žive dni še nisem gonil krave — sam jo ženi!

Pa je klamasti Tona poiskal po žepih in našel nekaj drobita, da ga je dal beraču. — Le ti jo ženi — če bi jaz prišel, sakropot, prehitre sem jeze, ne vem, kaj bi se zgodilo.

Pa je berač spravil denar in zastokal in odkrival s kravo. Ni prišel daleč, je krava zamukala — iz hleva se ji je oglasilo tele pa se je krava obrnila in ni hotela naprej.

Je berač zaklical Tonetu: — Krava noče brez teleta!

Pa je klamasti Tona ročno zaklel in je stopil v hlev še po teleta. — Na, hudnik, pa ženi se teleta s kravo!

Par dni potem je bil v bližnji vasi semenj in so pravili, da so našli videli kravo klamastega Toneta in je tele imela pri sebi. Klamastemu ni bila všeč ta novica; bal se je: stara dva sta kravo prodala, da bosta imela za pot, in bosta prišla nazaj! Pa se je hitro ožnil, kupil je nove močne burkle in kajžo dal prepisati na ženo.

Toda je šlo po sreči: starih dveh ni bilo nazaj.

In berača Juhata ni bilo več letimno, nemara je res umrl, če že ne prej, pa pozneje.

LJUBEZEN ALI ALKOHOL

Razširjenje samomorov v Turčiji, posebno med mladimi ljudmi, daje mnogo posla civilnim oblastem in zdravniškim krogom v Carigradu. Za ta pojav v turški republiki se navajajo razni vzroki. Neki Francoz, bivši profesor za sociologijo na univerzi v Stambulu pravi, da so krivi temu nagli reformni ukrepi, zlasti izpremembe na polju ljubezni. Turki, tako meni Francoz, so bili nenadoma vrženi v zapadno romantiko, kateri so bili doslej zdaleč. Nikoli doslej niso mogli mladi ljudje obeh spolov tako svobodno občevati drug z drugim in potem, ko so odpravili harem ter se je zakon podhujšil, se lotiva ljubezen čedalje v večji meri turške mladine in jo melje v njenih globinah. Nasprotno pa pripisuje turški zdravnik Fahredin Kerim beg pomnožitev samomorov čisto drugim vzrokom. Meni namreč, da je alkohol ki je bil prej prepovedan, korenina zla. Alkohol pristudi Turkom življenje in jih vodi v pogube. Ta zdravnik je ustanovil zavod za duševno higijeno. Poleg ljubezni in alkohola pa igra nedvomno veda zlasti v revnejših slojih velkanske vlogo. Gospodarske razmere v Turčiji so zelo slabe; v zadnjem času beleži kronika vse polno polomov, kar pojasnjuje obup, ki vodi marsikaterga Turka v pre zgodnjo smrt.

Staro carsko mesto je polno palač, zimskih in letnih dvorcev, palač za to in ono, ali za tega ali onega izmed Romanovcev, ki se je nenadoma naveličal svojega bivališča in si je začel zidati novo hišo. Če si videl eno, naj te nikar ne žaja po drugih! Vse te palače so namreč skoro enake! V njih najdeš isti marmor, ista zrcala, prebogato in pozlačeno razkošje, na katerega so bili kralji priklenjeni in obsojeni, čeprav ne pompoznejše kakor v Italiji ali Španiji, čeprav ne tako ukrotljivo kakor v kraljevski gradovih stare Francije. Zimski palači je mračen kup kamena, celo če gledamo nanj z vidika muzeja. Kot hivališče pa se mi je videla ta palača silno neprijetna in hladna, ko sem korakal skozi temne, neokusne sobane.

Zadnji Romanovci so ostavili malo krasote in razkošnosti, ki bi jo bil človek pričakoval od carja vseh Rusov. Bivali so sredi natlačitnega gradu precej čenostavne nekatko po vzorcu dobrega povprečnega meščana.

Tembolj je obdobjanja vredna grozna usoda teh preprostih ljudi, ki v ruski niso našli takšnega

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.
18. maja: Chicago, Ill. (Orchestra Hall).
25. maja: Milwaukee, Wis.
2. junija: Calumet, Mich. (Opera House).
7. junija: Traunick, Mich.
15. junija: Ely, Minn.
22. junija: Duluth, Minn.

Naslov: Banovec R.
6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

ŠIVALKE
za na BOX in MALO mašino dobe delo; dolga senja in dobra plača. Vprašajte: — City Straw Work, 1821 Grand Street, Hoboken, N. J.

ŽELIM IZVEDETI za bratranca EMILA KRAJNC. Nahajal se je v Pa. Prosim ocajnje rojake, ako kdo ve kje se nahaja, da mi blagovoli sporočiti, ako pa sam čita naj se javi. — Anthony Omerzu, 1720 Gates Ave., Brooklyn, N. Y. (2x 5AR7)

A. O'Hare Cormick:

MESTO DUHOV

Uroda Leningrada je v tem, da bo ostal vedno Petrograd! Moskva je živa in prisno ruska, Petrograd je bil vse kaj drugega kakor ruski. Danes pa je mrtvo mesto in kar je ostalo od nekdanjega Petrograda je samo pranaseljenost duhov — duhov vladajočega razreda, ki je bil temeljiteje izgnan iz domovine kakor katerikoli družabni razred v kakšni revoluciji, odkar pomni zgodovina.

Peter Veliki je hotel imeti svoje "okno na zapad". Čeprav je bilo zgrajeno na slanih močvirjih in, kakor pravijo Rusi, na mrtvaških kosteh, zakaj v močvirnatem ozemlju se je mnogim utrnula lač življenja, Peter Veliki je hotel tako in tako se je moralo zgoditi. Zgradi pa ni ruskega mesta, ampak po zapadnem vzoru, kozmopolitsko mesto, najmoderneje in najprostraneje v vsej Evropi. S svojimi širokimi ulicami, avenijami in prospekti, s klasičnimi pročeli in pomnimi stavbami bi bil postal Petrograd malone carski Washington, če ne bi hkrati bil nekakšne vrste mračne Benetke s temnimi prelivi in svojo sivo laguno, po kateri se izliva jo rni valovi Neve in Finski zaliv.

Nesrečno slepilo Romanovcev za zapad in za morje je ločilo to vladarsko rodbino od mračne stepe, kjer ni vetrov slane vode niti kakršnihkoli evropskih dojmov. To je tudi dalo povod za zgradbo največje admiraliske palače na svetu, brodnje pa je ostalo eno najneznatnejših pod solnce. Tri stoletja čevljev dolgo procelje mornariškega ministristva zaključuje Nevski prospekt, na njegovi jamborasti konci pa je kazala zlata kompasna igla še vedno v napadno smer. Arhiv tega ministristva so nabili z mornariškimi načrti in proračuni — njih realni uspeh pa je bila mornarica v miniaturo.

Danes pa napravila Leningrad vtiš tvis tujega odra, ki je bil prirojen za veliko svečano predstavo, ki pa se ni nikoli vršila. Tako se zdi da večinoma v baročnem slogu zidane privatne palače, katerih postanek je vezan na imena eksotičnih arhitektov kakor Trestinija, Rastrellija, Rossija in drugih, ki spadajo v Rusijo, prav tako kakor tudi ne zmanjšani model Petrove cerkve v Rimu. Kazanova katedrala in mogočna cerkev sv. Izaka, ki bi imela primernejši prostor v Parizu. Človek si jedva more predstavljati Leningrad kot boljše delavske revolucije.

Ljenuu se je obneslo obleganje Petrograda zato, ker sta bila ruski vojak in ruski kmet sita vojne in ni bilo nikogar, ki bi jima dal mir. Čeprav je imel večjo moč kakor nekdanji car, ni postal Petrograd nikoli njegova prestolnica. Tako je premestil Ljenuu svoj sedež v "sve-to mesto" v najstarejšo citadelo stare Rusije in Petrova mogočna prestolnica je postala zopet vnarnja straža, kakor v dneh, ko je izgnal Švede ter sezidal proti njim v svojo obrambo trdnjavo Petropavlovsk.

Razpadle palače plemenitašev žalujejo nad tragedijo svojih nekdanjih lastnikov, mah izbija iz razpok med kamnitimi ploščami. Toda Petrograd je kljub temu ostal carjevo mesto. Ljenuu je imel Kremli Leningrad pa je ostal Petrograd.

Staro carsko mesto je polno palač, zimskih in letnih dvorcev, palač za to in ono, ali za tega ali onega izmed Romanovcev, ki se je nenadoma naveličal svojega bivališča in si je začel zidati novo hišo. Če si videl eno, naj te nikar ne žaja po drugih! Vse te palače so namreč skoro enake! V njih najdeš isti marmor, ista zrcala, prebogato in pozlačeno razkošje, na katerega so bili kralji priklenjeni in obsojeni, čeprav ne pompoznejše kakor v Italiji ali Španiji, čeprav ne tako ukrotljivo kakor v kraljevski gradovih stare Francije. Zimski palači je mračen kup kamena, celo če gledamo nanj z vidika muzeja. Kot hivališče pa se mi je videla ta palača silno neprijetna in hladna, ko sem korakal skozi temne, neokusne sobane.

Zadnji Romanovci so ostavili malo krasote in razkošnosti, ki bi jo bil človek pričakoval od carja vseh Rusov. Bivali so sredi natlačitnega gradu precej čenostavne nekatko po vzorcu dobrega povprečnega meščana.

Tembolj je obdobjanja vredna grozna usoda teh preprostih ljudi, ki v ruski niso našli takšnega

strašnega konca. Nikoli nisem slišal Rusa, da bi izrazil to čustvo ali vobče kakšno čustvo zaradi propada Romanovca. Neki kmet mi je dejal, da "je mali oče pač moral umreti, ker se ni umel ubraniti vojne in drugih skrbi". Kdor si ogleda nove mednarodne tipe sovjetske Rusije, kako pohajkujejo skozi palače svojih prejšnjih vladarjev, postane takoj pozoren na njih nenavadno ravnodušnost in samobvladovanje, ki neo čitaje niti zlobe niti sočustvovanja. Prihajajo v skuplinah in tropih iz tvojne in s kmetov, zdrženi v "vzgojne in izobraznevalne tečaje", ki tvorijo važen člen novega sistema. Palače pa vzdržujejo tako dobro, da morajo ljudje, ki pridejo na pr. v Carsko Selo, natakati na noge klobučevino ali kakšno drugo obuvajo, da ne poškušujejo prostorov.

Bivši stanovanec teh palač so večinoma mrtvi ali pa žive v progmanstvu izven Rusije. Proletarska Rusija nima prostora zanje. Končni smoter razrednega boja je bil uničenje starega vladajočega razreda. Srečne se počutijo tisti, ki so našli v obeh novih gospodarjev toliko milosti, da jim je vlada dovolila dve sobici v lastni hiši. Nekateri, n. pr. knez Obolenskij, nekaj bankirjev in inženirjev, juristov in učenjakov, je stopilo v sovjetsko službo.

Leningrad ima možnost, da postane duhovno središče sovjetske države. Poleg Akademije znanosti, velikih zgodovinskih in znanstvenih zbirk ima še slovito univerzo. Carjevo mesto ni bilo središče bogastva in družbe, ampak važno središče literarnega udejstvovanja in shajališče vse revolucionarne inteligence.

Profesorji, muzejki, oskrbniki, knjižničarji in drugi pripadniki znanosti so ostali še iz prejšnjih časov. Vsi se poznajo tuje jezike, imajo stare manire, po katerih se ugodno razlikujejo od drugih sovjetskih uradnikov.

Nekemu številu meščanov je država tudi pomagala do službe. Vsečela je na ta način mnogo profesorjev, zdravnikov, izprašanih knjigovodij in slinčnih poklicev, ki so jih ti izvrševali že dolgo časa in se v njih izkazali.

V svojih najslavnejših dneh pa je moral Petrograd napravljati nekoliko melanholičen vtiš. Kakor je meglja njegovih močvirij in Balthskega morja vedno obdobjala zlato Petrograda, tako je obdajala carski dvor groza in tragedije.

V Moskvi je vse zaposleno z zidanjem novega sveta. Leningrad, ki je v primerih z Moskvo otožen in zelo miren, ima v poletnih nočeh nekakšne vrste malomeščansko zabavo. Tam "faktrolajo" brez sramu, pijejo vse kaj drugega kakor kava, vse ozračje diha življenje in veselje do življenja. Z eno besedo, naš Petrograd je ostal še vedno nekoliko buržoazen.

Smrtna nesreča delavca.

V Dugiresi se je te dni smrtno onesrečil delavec Janko Benič. Hotel je čez ozko brv v višino 10 metrov, pa je izgubil ravnotežje in strmoglavil v kanal, kjer je nezavestno obležal. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je pa poškodbam podle-gel.

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Naznanjamo, da je dne 21. aprila umrla v okrajni bolnišnici v Oak Forest, Ill.

FRANCES NARTNIK,

rojena v Waukegan, Ill. Ranjka je bolehal na jetiki celo življenje, njena mati je na isti bolezn umrla lanske leto. Pokopane ste obe na katoliškem pokopališču v Summit, Ill.

Izkrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovanje vence, Antonu Jakopin iz Cleveland, O. družinam Ahčan, Bevdic, Jurca, Jurek, Dovjak in g. Louis Sravja, bratu Albertu, kakor tudi onim, ki so ji delali kratek čas ob zadnji uri življenja, Miss Dovjak in Pink.

Še enkrat vsem lepa hvala in Tebi, predragi Francka, pa mir in pokoj ter večna luč naj Ti svetli! Ostali žalujoči sorodniki:

Albert Nartnik, Anton Jakopin, Josepina Jurek, Mary Dovjak, Joseph Dovjak, 1750 W. 22nd St., Chicago, Ill.

GANDHIJEV POKRET

Indija je danes v ospredju zanimanja, ne le v ožjem območju britanskega imperija, mraveč tudi za ostalo svetovno javnost. Akcija, ki jo vodi Gandhi, se zdi, da se bliža višku in ves svet napeto čaka, kakšen bo njen rezultat.

Lahko pa kar brž pristavimo, da je težko najti kak političen problem, jer bi bilo tako težko napovedovati nadaljnji razplet situacije. Tudi najboljši poznavali Indije si niso na jasnem, kakšne dogodke prinesejo bližnji dnevi, tedni in meseci, kar najlepše odseva iz dejstva, da se položaj tako različno presoja.

Eno se zdi pri tem gotovo. Džela, v kateri se je narodno gibanje povzpelo do tolike stopnje, kjer je stremiljenje po popolni osamosvojitvi zavezelo že tako široke kroge, se ne more več dolgo držati v takem odnošaju do države, ki jih je podrejena, kakor je danes z

Indijo. Pač ne more nihče več dvomiti, da bo bližnja bodočnost postavila razmerje Indije do Velike Britanije na nove temelje, ki bodo pomenili dejanska osamosvojitve dežele in naroda. Toda koliko bo mera samostojnosti in v kakem tempu se bo izvršila osamosvojitve, to oboje pa je še vedno zavito v negotovost.

Na Angleskem je pri sedaj odločujočih političnih krogih odločno razpoloženje za likvidacijo spora z Indijo, če je dovoljena takšna oznaka za pripravljenost delavske vlade, dati Indiji dominijonski statut. Toda tudi MacDonaldov kabinet ne živi preveč s svojo reformo, zakaj tudi ta je razpoložen za staro tradicijo angleske politike, naj kolonija, ki se osamosvoji v domonijon, ne doseže uspeha v taki obliki, ki bi se mogla tolmačiti kot poraz Anglije ter uspeh rešimo, nacionalnega upora.

POLARNI SNUBAČI

Angleški tečajni raziskovalec Snow (pomembno ime) je prinesel s seboj zelo zanimive kinematografske posnetke živalstva iz velike bele pušave. Črna barva, ki pomeni pri nas žalost, je ob južnem tečaju nasprotno znak življenja. Še belega medveda spoznamo oddaleč na ledu po črnem gobcu, obeh in krempljih. Po splozkih er-nih skalah lažjo tisoči ernih mrožev, ki se solntijo in kakor na sa-nih drejajo nazaj v morje. A največ uspeha imajo pri obdnstvu prizori iz življenja nestevilnih tolsčakov, čijih dolge, črne vrste s povešenimi kratkimi peruti nepremično gledajo v sonce. Te velike ptice si gradijo gnezda iz kamena, ki ga mučoma odkopavajo izpod ledu. Droben kamenček je zanje pravec dragulj. Tolsčaki so vzorni rodbinski občje. Mlad tolsčak, ki snubi svojo izvoljenko, ji prinese kamenček in ga spusti v sneg. Moške vprašuje: "Ali bi hotela z menoj graditi skupen dom?"

Ona pobere kamenček, ga pritrudi, ali pa gre proč, če ji ženin ni všeč. Marsikateri nestrpni mladenič ukrade kamen srečnejšemu tovarišu, da ne bi zamudil ugodne prilike z dolgim naporom iskaniem. Treba je videti, kako prebrisano se ozira po svojih tovariših v zavesti, da je zagrešil tatvino. Če ga zasadijo, ga tudi po zaslugi kaznujejo. Še pri tolsčakah velja zasebna lastnina in nimajo umevanja za komunizem!

BREZPLAČNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglasite se za pojasnila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12., soba št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 3. do 5., soba 413.

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naproseni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava lista.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Vsakouvrstne KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

SIROTA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

25

(Nadaljevanje.)

Čeprav je bila primera neugodna za slednjega, je Jerica vendar pašla na stara, ki ji je bil izročen v varstvo. Kakor hitro sta dospela do nove cerkve, je šel k Jerici predelalec ter jo nagovoril:

— Dobro jutro, Miss Flint! Upam, da se dobro počutite. Ah, Mr. Cooper, vi ste prišli, da mi pomagata nekoliko! To je prav. Brez vas skoro ne moremo biti.

Rekel je to ter odšel s starim cerkovnikom.

Jerica pa ga je vprašala, če bo gledal na to, da bo prišel Mr. Cooper tamo domov. Moški ji je obljubil.

— Gotovo, Miss Flint, — je rekel, — kajti dobro bomo skrbeli zanj.

Jerica je nato odšla v šolo, vsa srečna, da bo Mr. Cooper varen vsaj toliko časa. Mrs. Sullivan pa bo imela mir, katerega je tako nujno potrebovala.

Ta mož je bil čestitljiv zidar, katerega je pogosto videla v službi Mr. Grahama. Njegova dobra volja si je pridobila naklonjenost Jerice.

Odkar je bila Jerica pri Sullivanovih, je bilo opaziti tudi veliko izpremembo v vedenju Mr. Cooperja. Postal je mirnejši, kazal manjšo rpadraženost in ugodna izprememba je vplivala tudi na Mrs. Sullivan. Zadnjih par dni pa je postala strašno slaba in njene pogoste omedlevice so povzročale velik strah v srcu Jerice.

Par dni pozneje je šla k doktorju Jeremiju ter ga prosila, naj pride ter ji ogleda bolnico.

Jerica mu je pojasnila, da živi sedaj pri svojih značih in da dela v šoli. Zdravnik jo je povabil, naj ostane pri kosilu ter jo predstavil svoji ženi. Zdravnik, ki je čul, da sta Mr. Cooper in Mrs. Sullivan dobra prijatelja Jerice, se je informiral glede zdravja obeh ter rekel, da je sedaj ona na vrsti, da opravi nekaj dobrega dela.

Triindvajseto poglavje.

DOMNOŽENE SKRBI.

— Misliš, sem, da — je rekla Jerica, ko sta se bližala domu, — kako bi napravila, doktor, da ne bi preplašila Mrs. Sullivanove?

— Kaj jo bo preplašilo? — je vprašal zdravnik.

— Če bo takoj izvedela, da ste zdravnik, bo zdijala. Najboljše je, če vas predstavim kot svojega prijatelja, katerega sem privedla domov v viharju.

— Torej hočeva igrati majhno igro, Jerica? Dobro. Pripravljen sem. Kaj naj rečem najprvo?

— To prepričam boljši glavi kot je moja, doktor, ter zaupam vaši prevodnosti, kajti vi ste vendar zdravnik!

— Da, da. Najprvo se bom delal kot privatni meščan, ki bi rad nekaj izvedel. Nato sta odprla vrata.

Mrs. Sullivan se je dvignila s svojega stola z vznemirjenim obrazom ter komaj čakala, da je Jerica predstavila novega prijatelja, nakar je takoj vprašala, če ni prišel Mr. Cooper z njima?

— Ne, — je odgovorila Jerica, — Ali ga ni domov?

Ko ji je Mrs. Sullivan rekla, da ga ni videla od jutra, jo je informirala Jerica, da je pustila oskrbi Mr. Millerja in da bo slednji najbrž odgovarjal za njegovo odsotnost.

— Zelo sem žalostna, — je rekla Mrs. Sullivan, — da je odšel v takem viharju.

— Mislim, da je varno v cerkvi. Šla pa bom takoj. Meni ne briga slabo vreme.

— Potem vzemi šal.

Mrs. Sullivan je odšla k predalu. Jerica pa je medtem prosila dr. Jeremija, naj jo čaka, dokler se ne vrne. Nato je odšla.

Biti je zelo neprijetno popoldne in že se je mračilo.

Jerica je odšla hitro po znači steni ter šlo po več cestah, predno je dospela do cerkve.

Na galeriji se je sestrjala z Mr. Millerjem, ki je začuden zrl nanjo ter pjo prašal, če se Mr. Cooper ni vrnil.

Odgovorila mu je, da ne. Domnevala je, da mora biti pri Millerjevih.

Jerica se je napotila takoj tja. Po neprijetni hoji je končno dospela do svojega cilja. Potrkala je na vrata, a ker se ni nikdo odzval, je stopila noter.

Skromi druga vrata je slišala kričanje otrok in brez nadaljnjih ceremonij je stopila v sobo. Tolpa otrok se je razpršila ob pogledu na tujko. Mrs. Miller, kateri ni ugajala umazana zunanost sobe, je potisnila na stran par čunjev. Tedaj pa se ji je nudil čuden prizor. Ob strani sobe, proti vratom, je bila ozka postelja, v kateri je najbrž spal človek.

Konaj pa se je Jerica prikazala pri vratih, se je postava naenkrat dvignila, pričela zreti na deklico ter kričati.

Očara in obraza ni bilo mogoče zgrešiti. Jerica, vsa tresoča se in blede, je zagazila, da je naenkrat vstala v življenje postava Nane Grntove.

— Pojdi proč, izgubi se! — je kričala Nana.

— Jerica je zopet obstala, kajti zbal se je divje jeze, ki je svigala iz oči stare Nane Grantove.

Mrs. Miller pa je rekla:

— Kaj pa je, teta Nancy? — To je Miss Flint, ena najboljših mladih žensk v cerkvi.

— Ne, ni! — je zakričala Nana. — Jaz vem kaj je.

Mrs. Miller je potegnila Jerico na stran ter se pogovarjala z njo polglasno.

Nana pa je medtem škilila na obe ter skušala ujeti vsebino pogovora. Jerica je bila informirana, da je Mrs. Miller nečakinja Ben Granta, da pa ni ničesar slišala o njem ali njegovih ženi več let, dokler ni prišla Nana, vsa raztrgana in ušiva ter boleha na mrzlici, na kateri trpi še sedaj.

— Nisem ji mogla odreči postelje, — je rekla Mrs. Miller, — a, kot vidite, jaz nimam nikakih primernih stvari. Skrajno slabo je imeti jo tukaj bolno.

— Ali imate sobe v prvem nadstropju? — je vprašala Jerica.

— To je soba naše Jane, — je odgovorila Mrs. Miller. — Pravi, da bi takoj rpadraženja sobo teta Nancy in da bi ona spala med otroci. Danes izgleda precej slaba.

— Ostati bi morala povsem mlada, — je rekla Jerica, — in če morate imeti ogenj, zakurite na moje stroške. Nupravite ji tako udobno kot je mogoče.

Mrs. Miller je pričela izražati največjo hvalečnost, a Jerica jo je prekinila ter rekla:

— Ne zahvaljujte se meni, Mrs. Miller. Nancy mi ni nikaka tujka. Poznam jo še poprej ter čutim večje zanimanje zanj kot vi.

Mrs. Miller je zrla presenečeno.

Jerica pa ni mogla nadati, če ostati ter pojasniti vso stvar.

Motela je govoriti s Nano ter ji zagotoviti najbolj prijateljske namene. Odlila je k postelji bolnice, ne da bi se brigala za njene sovražne poglede.

— Nana, — je rekla, — ali me poznate?

— Da, da, — je odgovorila Nana hripavo. — Po kaj si prišla semkaj?

— Opraviť dobro delo.

Nana pa je še vedno zrla nevrjetno ter vprašala:

— Si si videla Jerico? Kje je?

— Dobro se počuti, — je odgovorila Jerica, ki je domnevala, da jo je spoznala.

— Kaj pravi glede mene?

— Pravi, da vam je odpustila in vas obzahuje. Upa vam pomagati nekoliko, da boste zopet zdravi!

— To je rekla? — je izjavila bolnica. — Potem me ne mara ubiti?

— Ubili vas? — Ne, zares ne. Mi vsi upamo, da boste se okrevali.

Mrs. Miller, ki je pripravila čašo čaja, je stopila sedaj bližje.

Jerica je vzela čašo ter ponudila Nani, ki jo je poželjivo pila ter pri tem zrla nanjo preko.

Ko je končala, se je naslonila udobno nazaj ter pričela mrmrati par nerazumljivih besed, med katerimi je bilo ime njenega sina Stefana.

Jerica, ki je bila prosta, se je hitro vrnila ter oprostila dr. Jeremija, ki je ostal pri Mrs. Sullivan ter rekel:

— Z Bogom. Prišel bom zopet!

— Ali me ne boste žalili? — je vprašala Nana ter se premaknila.

— Ne. Prinesla vam bom nekaj, kar vas bo zelo razvedrilo.

— Ne privedite mi Jerice seboj. Nočem jo videti!

— Prišla bo sama — je odgovorila Jerica.

Nana je legla nazaj in ni več govorila dokler ni zapustila sobe.

Mr. Cooper ni ugovarjal svoji spremljevalki in kljub ostrosti viharja, sta vendar srečno dospela domov.

Dar. Jeremy je izgledal kot človek, ki se počuti popolnoma domačega. V odsotnosti Jerice se je temeljito seznanil s slučajem ter dal tudi Jerici izrazu svojemu mnenju, ko je Mrs. Sullivan zapustila sobo, da pripravi svojemu očetu nekaj svežega perila.

— Jerica, — je rekel, kakor hitro je zaprla vrata za seboj, — to je zelo bolna ženska!

— Ali mislite tako, dr. Jeremy? — je vprašala deklica, zelo vznemirjena ter omahnila na bližnji stol.

— Jaz vem, — je odgovoril zdravnik. — Želim, da sem jo spoznal pred šestimi meseci.

(Dalje prihodnjik.)

ABESINIJA

Te dni so pokopali v Abesiniji cesarico Zaodito, Menelikovo hčer. To je bil prvi važnejši dogodek v tej romantični deželi, drugi, mnogo važnejši, je bil pa upor proti novemu vladarju Taffariju. Upor je zahteval na strani upornikov okrog 6000 žrtv. Bila je torej krvava bitka, kakršnih je bilo celo v svetovni vojni malo. O Abesiniji se je že pred vojno govorilo kot o deželi, kamor bi se lahko iz Evrope mnogi izselili in bi mogli razmeroma dobro živeti, seveda če bi bili marljivi in varčni. Ker je torej Abesinija dežela, kjer je še dovolj prostora za pridne roke, utegne marsikoga zanimati, kakšne so abesinske razmere in kakšni ljudje.

Prebivalci prvotne Abesinije so južnoarabskega porekla in njihovo narečje spominja na narečja, v kakršnih so pisane abesinske cerkvene knjige. Vsa ta narečja imajo skupni izvor v starem, geeškem jeziku, katerega zdaj nihče ne razume. Ta jezik so govorili v Arabiji že davno pred Salamonom. V abesinski mitologiji se imenuje Manihelek, sin Salomona in kraljice Sabo, kot etiopski kralj. V prvih stoletjih po Kristusu so Abesinci večkrat plenili po Arabiji. Iz srednjega veka so se ohranile vesti o presbiteru Janu, ki je imel v grbu leva. Leta 1235 so pomagali Portugalci abesinskemu kralju proti mahamedanom in tedaj je nastalo nekakšno zblizanje abesinske s krščansko cerkvijo. Po prizadevanju Bernardeza in jezuitov se je cesar Seltam-Seghehd leta 1609 ločil od koptiškega patrijarha v Aleksandriji, in se pridružil rimsko-katoliški cerkvi, a jezuita Alfonso Mendez je izvolil za patrijarha. Toda že leta 1643 so Abesinci zvezo z Rimom pretrgali, Mendez in duhovnik in so pobegnili iz dežele in zavladala je zopet koptiška cerkev.

V Abesiniji niso še nikoli imeli mirnih časov. Pred dobrih sto leti so bile notranje zmešnjave tako velike, da so pripravile cesarja ob vse vpliv. Ošabno plemstvo je posadilo na prestol, kogar je hotelo in kadar je hotelo. Končno je samozavaneč Kaza zapril staro vladarsko rodovino in zedinil abesinske pokrajine v enotno državo. Leta 1855 si je kot kralj države, neguš negesti, posadil vladarsko krono na glavo in si nadel ime kralj Teodor. Mož je bil pa zelo strog in krivoločen in ker je dal mnogo svojih nasprotnikov pomoriti, ga je začelo ljudstvo sovražiti. V svoji ošabnosti je nastopal tudi proti Evropcem in ko jih je nekaj interniral, se je zapletel v vojno z Anglijo, v kateri je 14. aprila 1888 v bitki pri Magdali padel. Deset let je trajala po njegovi smrti v Abesiniji popolna anarhija. Potem se je pa posrečilo vladajočemu knezu v Tigri s pomočjo plemstva zasesti prestol in po strahovitih bojih razširiti abesinske meje.

Leta 1885 so stali Italijani že trdno na afriških tleh in z orožjem so razširili svojo kolonijo ob Rdečem morju tako, da so zasedli večje ozemlje, kakor je sama Italija. Italijani so začeli kmalu hrepeneti tudi po Abesiniji in ker so videli, kako osvajajo druge države bogate dežele napol divjih narodov

so se tudi odločili za osvajalno vojno. Toda neguš Jan II. se jim je postavil po robu in njegovi vojskovodje so Italijane leta 1887 in 1888 premagali in pognali nazaj. Ta čas so vdrle v Abesinijo Mahdijske tolpe, ki so v bitki pri Metemehu 12. marca 1889 premagale negušovo vojsko, a neguš sam je obležal mrtve na bojišču. Tedaj se je polastil prestola negušev zet Menelik, dotlej vojski vladar, ki se je dal 3. novembra 1889 v Antoutu v Soji kronati za kralja v navzočnosti italijanskega vladnega zastopnika Ragazzia. Že poprej je bil namreč sklenil s Italijo pogodbo, da se bo pogajal z evropskimi državami samo s posredovanjem Italije.

Toda prijateljstvo z Italijo ni trajalo dolgo, kajti Menelik se je kmalu otresel italijanskega protektorata in naslonil se je na Angleža. Po njegovi smrti je vladal njegov nečak, Lidij Jasu, ki je pa moral po ljutih bojih izročiti vladno Menelikovi hčerki Zaoditi. Abesinci so srednje postave, izbočenih prsi, širokih pleč in dobro razvitih mišic. Nosove imajo ravne ali zakrivljene, ustnice debele, oči velike, inteligentne, lase črne, kodrate, brke redke. Barva polti je rjava, rdečkasta ali črna. Ženske so bolj blede od moških tako, da se zdi kakor da bi vedno zardevale. Fantje si v Abesiniji kupujejo dekleta tako, da ni nobenih zaroč, niti pravih porok. Če se zakonca ločita, ni nobene ovire, da bi se ne mogla zopet poročiti. Tudi v krščanskih rodbinah je dovoljeno mnogoženstvo. Glavna hrana Abesincev je tako zvana bronda, to je surovo goveje mesto v ostri omaki iz svežega popra. Kruh peko iz ječmene, pšenice in fižola. Pijejo pivo iz medu. Glasbo zelo ljubijo.

V Abesiniji je naseljeno tudi posebno plemo židov (falaši), ki je nekoč gospodarila nad vsem ozemljem, zdaj je pa navezano samo na neznamen del dežele pri jezeru Tanne. To sicer židi, ki se pa od drugih židov močno razlikujejo. Žive po starem zakonu, ravna se po Mojzesovih postavah, v bodočega Mesijajo pa ne verujejo. O babilonškem suženstvu nimajo pojma, talmuda sploh ne poznajo, hebrejščine ne razumejo. To priča, da je njihova vera mnogo starejša, nego vera drugih židov.

CENA
DR. KERMOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane okoli
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18 Street
New York City

POZOR, ROJAKI

Is naslova na lista, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina posla. Ne čakajte torej, da se vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem naslednjih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ,
Frank Janesh, A. Safflić.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blissh, J. Bević,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar,
Cicero, J. Fabian.
Joliet, A. Anzelc, Mary Bam'ich,
J. Zalelet, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spellich.
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovič in
Jožo Zelenc.

KANSAS

Girard, Agnes Močnik.
Kansas City, Frank Zagar.

MARYLAND

Steyer, J. Černe.
Kitzmillier, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Janezlich.

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouše, A. Palian, Frank Pucelj.
Ely, Jos. J. Peselj, Fr. Sekula.
Eveleth, Louis Gouše.
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatič.
Sheboygan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrogl

MONTANA

Klein, John R. Rom.
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternisha.
Little Falls, Frank Maala.
Barberton, John Balant, Joe Hiti
Cleveland, Anton Bobek, Chas Karlinger, Louis Rudman, Anton Simčič, Math. Slapnik.
Euclid, F. Bajt.
Girard, Anton Nagoda.
Lorain, Louis Balant in J. Kumše
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Rachar.
Youngstown, Anton Kikelj.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakše.
Bessemer, Louis Hribar.
Bradock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Rovnanšek.
Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Provič, Louis Jupančič, A. Škerlj.
Farrell, Jerry Okorn.
Forest City, Math. Kamlin.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Porenchack.
Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polanc, Martin Korosheta.
Krayn, Ant. Tauselj.
Luzerne, Frank Balloch.
Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprtivšek.
Midway, John Zust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakša, Vinc. Arb in U. Jakobich, J. Pogačar.
Presto, F. B. Demshar.
Reading, J. Peselj.
Steelton, A. Hren.
Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Schiffrer.
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peternejl.

UTAH

Helper, Fr. Kreba.

WEST VIRGINIA:

Williams River, Anton Svet.

WISCONSIN

Milwaukee, Joseph Trahtnik in
Jož. Koren.
Racine in okolico, Frank Jelenc, lo leto.

Kretanje Parnikov
Shipping News

7. maja:
Aquitania, Cherbourg, Hamburg
New York, Cherbourg, Hamburg
America, Cherbourg, Bremen
9. maja:
Columbus, Cherbourg, Bremen
Olympic, Cherbourg, Hamburg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
10. maja:
Minnewaska, Cherbourg
Conte Biancamano, Napoli, Genova
13. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
Republie, Bremen
14. maja:
Vulcania, Trst
Berengaria, Cherbourg
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
President Harding, Cherbourg, Bremen
15. maja:
Le de France, Havre
Sivignani, Cherbourg, Bremen
Majestic, Cherbourg, Hamburg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
16. maja:
Reliance, Cherbourg, Hamburg
Roma, Napoli, Genova
19. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
20. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
21. maja:
Mauritania, Cherbourg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
George Washington, Cherbourg, Bremen
22. maja:
Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
23. maja:
Paris, Havre
Honorio, Cherbourg
Westernland, Cherbourg, Antwerpen
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
24. maja:
Minneltonka, Cherbourg
Leviathan, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova
28. maja:
Aquitania, Cherbourg
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
29. maja:
Saturnia, Trst
Dresden, Cherbourg, Bremen
Europa, Cherbourg, Bremen
31. maja:
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Minnekahda, Boulogne sur Mer
2. junija:
Columbus, Cherbourg, Bremen
3. junija:
Berengaria, Cherbourg
Resolute, Cherbourg, Hamburg
4. junija:
New York, Cherbourg, Hamburg
America, Cherbourg, Bremen
6. junija:
Le de France, Havre
Majestic, Cherbourg, Antwerpen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Augustus, Napoli, Genova
7. junija:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg
Minnewaska, Cherbourg
10. junija:
Bremen, Cherbourg, Bremen
11. junija:
Mauritania, Cherbourg
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Leviathan, Cherbourg
12. junija:
Paris, Havre
Suttagart, Cherbourg, Bremen
14. junija:
Honorio, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
14. junija:
President Harding, Cherbourg, Bremen
Conte Biancamano, Napoli, Genova
17. junija:
France, Havre
Europa, Cherbourg, Bremen

18. junija:
Vulcania, Trst
Aquitania, Cherbourg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
George Washington, Cherbourg, Bremen
19. junija:
Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
20. aprila:
Olympic, Cherbourg
Westernland, Cherbourg, Antwerpen
Statendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Roma, Napoli, Genova
21. junija:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Minneltonka, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen
22. junija:
Berengaria, Cherbourg
23. junija:
Columbus, Cherbourg, Bremen
25. junija:
Le de France, Havre
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
Majestic, Cherbourg, Bremen
26. junija:
Dresden, Cherbourg, Bremen
27. junija:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Majestic, Cherbourg
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
28. junija:
Mauritania, Cherbourg
Hamburg, Cherbourg, Hamburg
Minnekahda, Boulogne sur Mer
Leviathan, Cherbourg
Conte Grande, Napoli, Genova
30. junija:
Paris, Havre

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajše in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
Ile de France 15. maja; 6. jun.
(8 P. M.) (4 P. M.)

PARIS 23. maja; 12. junija
(4 P. M.) (7 P. M.)

FRANCE 30. maja; 17. jun.
(7 P. M.) (7 P. M.)

Najkrajša pot po čezmorski poti je v posebi kabini z vsemi modorami in udobnostmi. — Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, priljagi in drugih stvarih. Vlede naše dolgotrajne izkušnje vam mi samoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno se prvotne brošurne.

Tudi nedravljanji samoremo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za potovanje (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v roku 6. mesecev in isti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prošilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in on, ki potuje preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označi, kaj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljenske postave, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni rizeji se kdajkaj samo onim priselcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1923. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni žene in neporočeni